

2018Z02093

Vragen van de leden **Ten Broeke** (VVD) en **Karabulut** (SP) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *een nieuw rapport inzake Noord-Koreaanse dwangarbeid in de EU en de betrokkenheid van Nederlandse bedrijven* (ingezonden 7 februari 2018)

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het rapport «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale»¹, waarin onder andere in wordt gegaan op de betrokkenheid van Nederlandse bedrijven, de betrokkenheid van Noord-Koreaanse dwangarbeiders bij de bouw van Nederlandse schepen, de onjuistheid van eerdere antwoorden op Kamervragen en het uitblijven van actie aan Poolse, Nederlandse en Europese zijde?

Vraag 2

Hebt u kennisgenomen van de antwoorden op eerdere vragen over Noord-Koreaanse dwangarbeiders in de Europese Unie en in het bijzonder de betrokkenheid bij de bouw van schepen voor NAVO-landen?²

Vraag 3

Bent u ook van mening dat de in het rapport beschreven praktijk, op basis van internationaal geaccepteerde VN-definities, gekwalificeerd zou moeten worden als «dwangarbeid» en zelfs «mensenhandel»?

Vraag 4

Kunt u zich herinneren dat uw ambtsvoorgangers verklaarden dat Nederland zich in EU-verband inzet «om te komen tot eenheid in de uitvoering van de genoemde VNVR-resolutie», verwijzend naar VNVR-resolutie 2321?³ Kunt u schetsen hoe het nu met de uitvoering van die resolutie staat?

¹ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale» (raadpleegbaar via http://www.academia.edu/35848938/PEOPLE_FOR_PROFIT_Preliminary_version.pdf)

² Vraagnummers 2017D15302 en 2017D27121

³ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 2505

Vraag 5

Kunt u zich tevens herinneren dat uw ambtsvoorgangers de wens uitspraken dat het aantal Noord-Koreaanse dwangarbeiders in de Europese Unie tot nul zou worden gereduceerd?⁴ Is dat al het geval? Kunt u daarnaast aangeven of het klopt dat de Poolse regering in 2017 nog werkvergunningen heeft afgegeven aan Noord-Koreaanse dwangarbeiders?⁵

Vraag 6

Klopt het dat diverse Nederlandse bedrijven schepen of onderdelen daarvan lieten bouwen op werven waar Noord-Koreaanse dwangarbeiders werkten? Klopt het tevens dat zij niet of nauwelijks betaald kregen voor hun werk, dagen van twaalf uur of langer maakten en nauwelijks verlof kregen? Om hoeveel bedrijven en werven gaat het en in welke periode was hiervan sprake?

Vraag 7

Heeft u kennisgenomen van de verklaring van voormalig Noord-Koreaans ambassadeur in Londen, Thae Yong-ho, nu gedeserteed, waarin hij stelde dat de inkomsten van dwangarbeid gaan naar «de privérijksdommen van de Kim-familie, het kernwapenprogramma en het leger»?⁶

Vraag 8

Hoe kan het dat de praktijk van Noord-Koreaanse dwangarbeid al jaren bekend was bij diverse betrokken bedrijven, maar de bedrijven die op de een of andere manier betrokken zijn en waren zo weinig actie hebben ondernomen?⁷

Vraag 9

Hoe gaat de Nederlandse overheid invulling geven aan de tweede aanbeveling, die oproept tot het wijzen van bedrijven – dus ook tussenpersonen en onderaannemers – op hun verantwoordelijkheden als het gaat om het gebruikmaken van Noord-Koreaanse dwangarbeiders?⁸

Vraag 10

Heeft Nederland inderdaad, op basis van in onze wetgeving geïmplementeerde EU-regelgeving, gewoon jurisdictie als er voldoende bewijs is dat er, in het geval van dwangarbeid of mensenhandel, een relatie met Nederland is? Is er dus een juridische grond om op te treden tegen deze praktijk? En was die er niet in het verleden?⁹

Vraag 11

Hoe gaat u invulling geven aan de elfde aanbeveling, die oproept om bedrijven die in hun productieketen gebruikmaken van Noord-Koreaanse dwangarbeid, zo snel mogelijk transparanter te laten zijn?¹⁰

Vraag 12

Hoe beoordeelt u de constatering dat de Europese Commissie de handhaving van Europese wetgeving nooit heeft afgedwongen, en dat het exploiteren van Noord-Koreanen in Poolse scheepswerven, tomatenkwekerijen en op bouwplaatsen gewoon is doorgegaan?¹¹

⁴ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 325

⁵ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 198

⁶ «Noord-Koreaanse dwangarbeiders bouwden mee aan Nederlandse schepen (en hun loon ging naar Kim Jong-un)», Casper van der Veen, De Correspondent (raadpleegbaar via <https://decorrespondent.nl/7907/nederlandse-scheepsbouwers-lieten-schepen-mede-bouwen-door-noord-koreaanse-dwangarbeiders-en-hun-loon-ging-naar-kim-jong-un/208655039736-14cb8c23>)

⁷ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 44

⁸ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 192

⁹ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 45–46

¹⁰ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 203

¹¹ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 173

Vraag 13

Klopt het dat de Poolse overheid in februari 2016 weliswaar verklaarde te zijn gestopt met het afgeven van visa, maar gewoon visa en werkvergunningen bleef afgeven aan Noord-Koreaanse (dwang)arbeiders?¹²

Vraag 14

Herkent u zich in de constatering dat eerdere vragen van de Kamer zijn beantwoord met een Poolse woordvoeringslijn die geen recht deed aan de werkelijkheid?¹³

Vraag 15

Als de Europese Commissie met betrekking tot de handhaving naar de lidstaten zelf blijft wijzen, is er dan nog een rol voor de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) denkbaar, zoals de Commissie zelf suggereert? Zo ja, welke?¹⁴

Vraag 16

Kunt u zich herinneren dat u schreef dat «in EU-verband diplomatieke acties [worden] ondernomen tegen landen die zich aan het sanctieregime tegen Noord-Korea onttrekken»?¹⁵ Hoe gaat u er concreet voor zorgen dat VNVR-resoluties, bijvoorbeeld VNVR-resolutie 2371, en de sancties in het bijzonder, ook echt worden gehandhaafd?¹⁶ Bent u ook van mening dat we daar een bijzondere rol in hebben, als voorzitter van het sanctiecomité voor Noord-Korea?

Vraag 17

Herkent u het beeld van Chinese en Russische pogingen binnen de VN-Veiligheidsraad, gericht op het afzwakken van resoluties met betrekking tot Noord-Korea, in het bijzonder inzake dwangarbeiders?¹⁷

Vraag 18

In hoeverre is het, indien hiervan sprake is, zinvol om te verkennen of in EU-verband meer verregaande afspraken, vrij van Chinese of Russische vetodreiging, kunnen worden gemaakt? Kunt u, indien u van mening bent dat Europese afspraken al stevig genoeg zijn, inzichtelijk maken welke afspraken er reeds in EU-verband zijn gemaakt?

Vraag 19

Is het denkbaar dat van de tienduizenden Noord-Koreaanse dwangarbeiders wereldwijd – dus buiten Noord-Korea – er nog dwangarbeiders in de EU, of voor in de EU gevestigde bedrijven, werkzaam zijn? Worden volgens het rapport betrokken landen als China, Rusland, Koeweit, Myanmar, de Verenigde Arabische Emiraten, Qatar en Rusland aangesproken op hun samenwerking met wat hoogleraar Koreastudies Remco Breuker «het grootste illegale uitzendbureau ter wereld» noemde?¹⁸ Zo ja, op welke wijze?

¹² «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 174

¹³ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 175

¹⁴ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 178–181

¹⁵ Antwoord op vragen met vraagnummer 2018D03941

¹⁶ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 180

¹⁷ «People for Profit: North Korean Forced Labour on A Global Scale», p. 202

¹⁸ <https://www.volkskrant.nl/buitenland/noord-korea-verdient-dik-aan-dwangarbeiders-in-eu-brussel-onderneemt-niets~a4497563/>